

Trenčín mesto na rieke

Ing. arch. Radovan Zelik
Školiteľ: prof. Ing. arch. Helena Zemánková, Csc.
Ústav navrhovani VI., FA VUT Brno

Organizácia medzinárodnej súťaže a formulácia jej zadania vyžaduje definovanie vízie mesta a jeho obyvateľov. Cesta k vzájomnému konsenzu je dlhodobým procesom spolupráce všetkých strán mesta. Iniciatíva Trenčín si Ty (TsT) má za úlohu definovať verejný záujem, ako aj koordináciu aktivít mesta v procese hľadania náplne centrálnej mestskej zóny a nábregžia. Iniciuje preto odborné aj laické diskusie, organizuje študentské workshopy, súťaže, a ďalšie aktivity s cieľom definovať víziu pre tento priestor.

Kľúčová slova: Trenčín si Ty, súťaž, participácia verejnosti

Trenčín town on the river

Organization of international competition and formulation of its layout, requires definition of the vision of the city and its inhabitants. The way to mutual consensus is a long collaborative process of all interested parties. Initiative „Trenčín si Ty“ is aimed to define public interest, as well as to coordinate actions of the city in the search process for the functions of the city central zone and embankment. Therefore it initiates professional and layman discussions, organize workshops, competitions and other activities.

Keywords: Trenčín si Ty, competition, public participation

1 Súčasný stav

Centrum mesta Trenčín limitované z jednej strany masívom hradnej skaly z druhej korytom rieky Váh sa v priebehu minulého storočia stalo neprehľadnou spleťou komunikácií, objektov, zelene a nevyužitých priestorov. Dopravné koridory prechádzajúce týmto územím znemožňujú jeho intenzívnejšie využívanie a zatieňujú jeho potenciál v očiach obyvateľov či návštevníkov mesta. V dohľadnej budúcnosti do územia výrazne zasiahnu zmeny spojené s prestavbou železničného koridoru (výstavba ďalšieho mosta, preloženie trate...). Mesto taktiež rieši otázku dopravy ktorá v tomto území výrazne limituje jeho rozvoj. Doposiaľ spracované štúdie však reflektujú skôr priority automobilovej dopravy, ako trend spred 70tych rokov, a spôsobujú tak výrazné obmedzenia v pešej prechodnosti mestského centra.

Jedná sa pritom o dôležitý priestor pre budúcnosť centrálnej mestskej zóny ako aj identity mesta ako takého, keďže je priamou spojnicou centra s riekou Váh. Jeho

vedenie preto pripravuje zadanie pre medzinárodnú architektonicko - urbanistickú súťaž, ktorej výsledky by mali pomôcť pri definovaní špeciálneho regulatívu územia.

1.1 „Skupina TST“

V spolupráci s mesto sa sformovala odborná skupina zastrešujúca celý proces pod názvom „Trenčín Si Ty“. Jej členmi sú odborníci z oblasti architektúry a urbanizmu ako aj pracovníci z oblasti kultúry či mestský aktivisti, (Dipl. Ing. Peter Gero –garant, Ing. arch. Martin Beďatš - hl. architekt mesta, Mgr. Renata Kaščáková a ďalší) V spolupráci s priznanými odborníkmi pozýva externistov a obyvateľov mesta k odborným diskusiám zaoberajúcim sa urbanizmom CMZ. Zároveň v snahe definovať verejný záujem organizuje akcie s cieľom získať a spracovať podnety verejnosti a zapracovať ich do podkladov pre medzinárodnú urbanistickú súťaž plánovanú na rok 2014. Paralelne s tým však proces katalizuje aktívne zapájanie občanov do života mesta.

2 Workshop, Trenčín – „mesto na rieke“

V rámci príprav a zberu podnetov z odbornej a laickej verejnosti, v spolupráci s fakultami vysokých škôl (Fakulta architektúry STU Bratislava, Fakulta architektúry VUT Brno, Filozofická fakulta UKF Nitra), mesto spoločne s iniciatívou Trenčín Si Ty zorganizovalo študentský workshop zaoberajúci sa témou nábrežia a mestského centra, identity a budúcnosti mesta.

Workshop s motom „*Trenčín-mesto na rieke*“ sa konal 25 - 28.9. v priestoroch Trenčianskej synagógy pod vedením pedagógov zúčastnených fakúlt (Ing. arch. Tomáš Hanáček, Ing. Milota Sidorová, Ing. arch. Radovan Zelik, Ing. arch. Ľubica Vitková) ako aj garanta, zástupcov a reprezentantov mesta .

V rámci štyroch dní sa študenti intenzívne zoznámali mestom, jeho doterajším vývojom, územným plánom a aktuálnymi problémami. Predstavené boli aj referenčné príklady úspešnej vitalizácie nábreží či riešenia vnútro mestských problémov, ako napr. doprava či funkčná náplň CMZ, konkrétne príklady z Hamburgu dokumentované Dipl. Ing. Petrom Gerom či koncepčné prístupy súčasnej teórie urbanizmu (Ing. arch. Zora Paulíniová). *“Najdôležitejšou mierkou zo všetkých je ľudská mierka, mierka vo výške ľudského oka, mesto pre ľudí, mesto v mierke 5 kilometrov za hodinu“* (Ján Gehl, Cities for people).

Modernizácii železničnej trate, ktorá sa dotkne mestského centra a môže výrazne ovplyvniť jeho budúci rozvoj, bol venovaný špeciálny priestor, kde sa preveroval dopad navrhovanej stavby a jeho možné alternácie. Aj keď bol workshop prístupný verejnosti nezískal si príliš jej pozornosti a tak sa dialóg s verejnosťou odohrával, ako v priestoroch synagógy, tak v uliciach mesta. Bolo krásne sledovať, ako tiché mestské centrum oživa a mení sa v inkubátor pulzujúci životom do neskorých večerných hodín.

To bol priamy výstup pre mesto, dôkaz že sa mestské centru oživiť dá, že je jednou z najväčších hodnôt ktoré môže Trenčín trenčanom ponúknuť. Je len potreba ľudí ktorý túto ponuku naplnia.

Obr. 1: Workshop v trenčianskej synagóge, Zdroj: archív autora

2.1 Prezentácia študentských prác

Študentské práce boli prezentované verejnosti v polovici Januára 2013. Generovanie nápadov touto formou vizualizovalo potenciál miesta občanom, ako aj odhalilo niektoré skryté aspekty územia (nové prepojenie či priestorové väzby, rôznu mieru zástavby a zastavanosti pri odlišných konceptoch...). Práce tiež poukazujú na potenciál územia liehovaru Old Herold (Liehovar Old Herold bol v minulosti predmetom prác semestrálnych študentov UN6 a ako pilotný projekt spolupráce FA VUT a mesta Trenčín), ktorý aj keď stále funkčný, zaberá nemalé územie v centrálnej polohe na pravom brehu rieky. Navyiac je priamo spojený s centrom telesom železničného mosta, ktorý by sa mal po prekládke trate stať dôležitou pešou (cyklistickou) spojnícou medzi oboma brehmi. Je jedným z mála území na pravom brehu rieky, kde by sa dalo uvažovať s významnou koncentráciou mestských funkcií.

Takýchto ťažiskových priestorov je niekoľko na oboch brehoch a ich spoločným vyvážením by sa mohol vytvoriť nový charakter Trenčína ako mesta na rieke.

Obr. 2: Prezentácia študentských prác – Artkino Metro Trenčín, Zdroj: archív autora

3 Záver

Od začiatku roku 2013 sa pracovná skupina transformuje na poradnú radu primátora, nakoľko je priama podpora a spolupráca s mestom nevyhnutnou súčasťou procesu. Samozrejme prioritou je zachovanie jeho transparentnosti so snahou o vzájomnú dôveru medzi obyvateľmi mesta, radou a vedením. S týmto cieľom sú pripravované aj ďalšie akcie na rok 2013 zamerané na dlhšie problémy mesta, ako aj na hľadanie budúcej náplne nábregia a CMZ čo by malo byť podkladom pre blížiacu sa urbanisticko-architektonickú súťaž.

4 Použitá literatúra

1 GEHL, Ján (1987) *Life Between Buildings: Using Public Space*, preklad Jo Koch, Van Nostrand Reinhold, New York. (ISBN 978-87-7407-360-4)